

Enskild motion

Motion till riksdagen: 2014/15:1979

av Niclas Malmberg och Annika Hirvonen (MP)

Undanröjande av undantag vad gäller diskriminering mot personer med funktionsnedsättning

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av att undanröja undantagen vad gäller diskriminering mot personer med funktionsnedsättning.

Inledning

Riksdagen beslutade i juni 2014 att bristande tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning införs som ny form av diskriminering i diskrimineringslagen. Beslutet innebär att det klassas som diskriminering om en person med funktionsnedsättning missgynnas på grund av att skäligen åtgärder för tillgänglighet inte har vidtagits för att personen ska kunna leva i en jämförbar situation med personer utan funktionsnedsättning. Grundtankarna i förslaget var efterlängtade av många. Men den lagtext riksdagen kom att fatta beslut om var tämligen urvattnad, och innebär att de allra flesta företag, affärer, caféer, restauranger och hälso- och sjukvårdsinrättningar inte berörs. Detta då undantag ska gälla för både privatpersoner och för företag med färre än tio anställda. I själva verket gör det att undantagen är regel, varför riksdagen nu måste ompröva det tidigare beslutet och förbättra lagstiftningen så att den fyller verklig funktion. Vi ser väldigt positivt på att den socialdemokratiska och miljöpartistiska samarbetsregeringen är överens om att den nya lagen om otillgänglighet som diskrimineringsgrund ska ses över och breddas. Redan i underlaget inför riksdagens beslut angavs hur stor andel företag som undantas från diskrimineringslagstiftningen inom olika branscher:

- 92 procent inom handel

- 89 procent inom hotell och restaurang
- 99 procent inom kultur
- 90 procent inom transport
- 93 procent inom hälso- och sjukvård

En fråga om människosyn

Den viktigaste ingången till varför en förändring av lagstiftningen behövs är en fråga om människosyn. Det handlar om individens frihet och möjlighet att kunna leva ett liv som de flesta andra, utan att begränsas av att samhället skapar hinder i vardagen. Ökad tillgänglighet för alla innebär också minskade fördomar och ökad förståelsen för att alla människor lever olika liv men att vi är lika mycket värda. Undantagen kan då inte vara regel. Genom att skärpa lagstiftningen så att tillgänglighet är grundkravet där det är möjligt får vi en lag som gör skillnad på riktigt, och inte bara ser bra ut på håll.

Tillgänglighet lönar sig

En lag som tillkommit för att förbättra tillgängligheten, men där undantagen uppgår till mer än nittio procent kan inte beskrivas som annat än ett fiasko. En jämförelse med andra länder visar att exempelvis USA, Australien, Storbritannien och i Norge har en mer offensiv lagstiftning på området än Sverige. Flera olika undersökningar har gjorts vad detta innebär ekonomiskt för samhället i respektive land. Slutsatserna är desamma: tillgänglighet lönar sig. Den affär som är tillgänglig för en person som använder rullstol är oftast även ett bra val för till exempel en barnvagnsförälder. Den lokaltrafik som är lätt att använda för personer med synskador och rörelsehinder är oftast även lätt att använda för en turist. Den text som ges ut på lätt svenska är ofta även till nytta för skolor, för nyanlända som lär sig svenska och för den som vill få till sig samhällsinformation på ett överskådligt sätt. Och så vidare. Samhället tjänar därför på att vara tillgängligt för alla.

Tillgänglighet till arbetsmarknaden

En viktig del av att undanröja hinder mot personer med funktionsnedsättning är att skapa tillgänglighet till arbetsmarknaden för alla. Det är de personer som har störst funktionsnedsättning som står längst ifrån arbetsmarknaden idag. Många av dessa personer vill inget hellre än att kunna arbeta, har i övrigt ofta de kvalifikationer som krävs, men förhindras ofta av andra barriärer. Hur många arbetstillfällen det än skapas räcker det inte, om personer med funktionsnedsättning inte kan ta sig till jobbet, inte kan komma in i fastigheterna eller ens kan ta del av information. Eftersom en mycket stor andel av de jobb som skapas tillkommer i småföretag, är det ur ett

arbetsmarknadsperspektiv problematiskt att småföretag per definition undantas i diskrimineringslagen.

Förslaget

Mot bakgrund av detta bör riksdagen ge regeringen till känna som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av att undanröja undantagen vad gäller diskriminering mot personer med funktionsnedsättning.

Niclas Malmberg (MP)

Annika Hirvonen (MP)